

Geschiedenis met data van de voormalige Steenfabriek IJsseloord

In het gebied langs de Hollandse IJssel op Willeskop hebben ooit drie steenfabrieken bestaan

te weten:

1. N.V. Montfoortse Waalsteenfabriek v/h [REDACTED] 1906-1975
2. Steenfabriek "IJsseloord" van [REDACTED] - 1864-1923
3. Steenfabriek "De Hoop" [REDACTED] 1867-1974

Ligging en situatie van de drie steenfabrieken in 1936. Boven de fabriek van [REDACTED], in het midden de toen al stilgelegde fabriek "IJsseloord" van [REDACTED] en onder de steenfabriek "De Hoop" van [REDACTED]

Van deze drie steenfabrieken is tegenwoordig alleen van de steenfabriek IJsseloord nog een duidelijk tasbaar stuk cultureel erfgoed overgebleven in de vorm van de ovenschuur van de gedekte veldoven die daar heeft gestaan en de restanten van het bij de fabriek behorende herenhuis met stal en koetshuis waarvan de geschiedenis hier nader wordt weergegeven

Geschiedenis van de voormalige Steenfabriek IJsseloord - Willeskop A54 (Kort Heeswijk) Utrecht

Huidige locatie: Willeskop 90 3417 ME Montfoort - kadastrale sectie A perceelnummer

Op deze locatie hebben twee veldovens gestaan, twee drooghutten, tien arbeiderswoninkjes, een bazenwoning, een herenhuis met stal en koetshuis en een aantal schuren gestaan. Als laats in gebruik geweest als veehoudend boerenbedrijf. Alleen de bouwval van het herenhuis met stal en koetshuis en een tot veeschuur verbouwde veldovenschuur met turfloodsen stammen nog uit de tijd van weleer.

1863 Opgericht door [REDACTED]
Op 4 februari 1863 koopt [REDACTED] zonder beroep wonende te Utrecht van [REDACTED] [REDACTED], wonend onder Willeskop. de percelen bekend op de kadastrale legger van Willeskop bekend in Sectie A nummers:

259, bouwland, groot een bunder, twaalf roeden, twintig ellen	1	12	20
279, idem, vijf en negentig roeden, vijftig ellen		95	50
455, ijsseldijk, dertien roeden, twintig ellen		13	20
491, kade als weiland, twee roeden, vijf ellen		02	05
262, bouwland, een bunder, zes roeden	1	06	„
493, kade als weiland, een roede, vijftien ellen		01	15
	3	30	10
		=====	=

*Advertentie in
de Oprechte
Haarlemsche
Courant van 22-
07-1863*

1864 Bouw steenoven en herenhuis met stal en koetshuis, 10 arbeiderswoningen en een schuur.
Jaarsteen in gevel herenhuis met stal en koetshuis met de inscriptie: 1864 [REDACTED]

1865 Blijkens een akte van lening van landbouwer [REDACTED] te Willeskop waarbij Limbeek als zekerstelling met hypotheek verzwaard o.a. ook de steenfabriek inbrengt blijkt het dat deze op dat moment bestond uit:

455, ijsseldijk, groot dertien roeden, twintig ellen.
491, kade als weiland, twee roeden, vijf ellen
493, idem, eene roede, vijftien ellen.
508, huis en koetshuis, eene roede, vierenvijftig ellen.
509, ongedekte oven, elf roeden, veertig ellen.
510, huis, twintig ellen.

511, idem, eenentwintig ellen.
 512, idem, twintig ellen.
 513, idem, twintig ellen.
 514, idem, eenentwintig ellen.
 515, idem, drieentwintig ellen.
 516, idem, tweeentwintig ellen.
 517, idem, tweeentwintig ellen.
 518, idem, drieentwintig ellen.
 519, idem, tweeentwintig ellen.
 520, schuur, tweeenvijftig ellen.
 521, steenplaats als bouwland, twee bunders, achtennegentig roeden, tien ellen.

Naast de steenplaats bracht hij zekerstelling in ter verzwaring met hypotheek nog het nodige onroerend goed in t.w.

- Een herenhuis met erf, grond en tuin, staande en gelegen te Utrecht, aan de [redacted]
- Een herenhuis, staande te Utrecht, aan [redacted]
- Een herenhuis met erf, grond en tuin te Utrecht, buiten Catharijne, aan de Singel, bij de nieuwe brug, Wijk L, nummer 167
- Een winkelhuis met erf en grond, staande en gelegen te Utrecht, aan de [redacted]

Hij verkeerde duidelijk in geldnood en de oprichting van de fabriek was zijn financiële draagkracht waarschijnlijk ver te boven gegaan. Hij bedong een clause dat de lening niet opgeëist kon worden voor een februari 1870.

Nog geen vijf maanden later laat hij een akte tot schuldbekentenis opmaken. Dit tot zekerheid van wat hij aan den [redacted], [redacted] wegens ter leen ontvangen of nog ter leen te ontvangen gelden en aan de [redacted], [redacted], wonende onder [redacted], [redacted], en [redacted], [redacted] allen wonende te **Utrecht** en aan [redacted], [redacted] van den [redacted], de timmermansaffaire uitoefenende, mede wonende te **Utrecht** en – allen over het lopend dienstjaar als zodanig patent hebbende aangevraagd doch nog niet bekomen – ter zake van geleverde of te leveren goederen en reeds verrichte of nog te verrichten werkzaamheden, nader zal blijken schuldig te zijn ter gezamenlijke Concurrentie van vijfduizend gulden, te verbinden en met onderzetting te belasten met wederom het hierboven als vermelde onroerend goed.

Hij verkeert duidelijk in zwaar weer. Op 29-7-1865 verkoopt Limbeek per openbare verkoping de panden het bovenstaande onroerend goed in de stad Utrecht voor bruto f 30.450,00.

1866 Op 28 oktober in 1866 verhuurt [redacted] de steenfabriek voor 500,00 per jaar aan [redacted] de boedel wordt als volgt omschreven:

Eene steenplaats genaamd IJsseloord, met daarop zich bevindend twee onafgebouwde ovens, voorts loodsen, woningen gereedschappen en rietmatten met bijbehorende grond, ter grootte van ongeveer drie bunders, tachtig roeden en verder al datgene wat in den ruimsten zin geacht moet worden tot die steenplaats te behoren, alles gelegen te Willeskop, al het welke de huurder

verklaart zo in groote als van deze gesteldheid hem volkomen bekend te zijn en daarvan alzoo geene verdere omschrijving te verlangen, afstand doende van alle vorderingen die hij des wegens zoude kunnen instellen.

- 1867 In 1867 geeft [redacted] er de brui aan en bied op 30 maart de steenplaats te koop aan per openbare veiling. De steenplaats wordt als volgt gemeind:

Het perceel is ingezet op zestienduizend zeshonderd gulden door [redacted] bij de afslag op vijfduizend vierhonderd gulden, boven de inzet gemijnd door [redacted], aan wier dientengevolge het geheel is toegewezen voor de som van tweeëntwintigduizen vierhonderd gulden boven de kosten en lasten der verkoop, welke toewijzing door hem is aangenomen voor den [redacted] als daartoe door hem gemagtigd bij akte onder de hand getekend de achtentwintigsten dezer maand en aan dit procesverbaal vastgehecht, na door den Heer Gemagtigde in tegenwoordigheid van mij Notaris en de nagenoemde getuigen voor echt erkend, ter blijke daarvan door hem met mij en dezelve te zijn ondertekend.

[redacted] de dochter van [redacted] welke samen de nieuwe eigenaren van de steenplaats worden en hun intrek nemen in het daar staande herenhuis met stal en koetshuis. [redacted] wordt aangetrokken als steenbaas.

- 1869

Advertentie in de Schager Courant 23-09-1869

- 1874 Naamsteen in gevel van herenhuis met stal en koetshuis met het opschrift [redacted] Deze steen is de achterzijde van dezelfde steen met op de voorzijde 1864 [redacted] De steen is dus hergebruikt in 1874. Het kunnen de initialen van de zonen van [redacted]

en fabrieksbaas

zijn. In dat jaar overleed

1879 Het gezin verhuist naar de stad Utecht

1886 Stenen bekroond in Phoenix (VS)

N°. 5. , en
koopman voor de andere materialen, *Willeskop bij Oudewater*, een
stukje metselwerk, staand verband, kruisverband, Vlaamsch ver-
band, halfsteenverband; een monster waalvorm (appelbloem, bestroos,
vlakke klinker, hardgrauw, keurrood en straatklinkers,) zes mon-
sters als boven van Utrechtschen vorm; zes monsters hardvorm van
Rijnvorm; zes monsters machinale Rijnvorm, zes monsters verschild-
lende IJselsteenen, twee monsters Friesche steen; een monster holle
steen; vier monsters geglazuurde steenen; een monster blauwe dak-
pannen en vorsten, een monster roode dakpannen en vorsten; een
monster blauwe bakvloeren; een monster roode bakvloeren; een
monster Vlaamsche steen; een monster steen- en schulpkalk en tras;
een monster verglaasde pannen en meer kleinere zaken, betrek-
king hebbende op onze Nederlandsche bouwmaterialen.
De firma werd opgericht in 1867 en wordt gedreven met onge-
veer 40 mannelijke werklieden, waarvan 8 buiten de fabriek
werkzaam zijn, benevens 1 stoommachine van 6 Pk. Jaarlijksche
productie ruim 3 miljoen stuks. †

1891 overlijdt op 48 jarige leeftijd in Utrecht. De
zaak gaat verder onder de naam

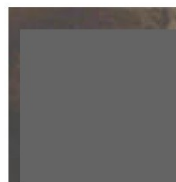
*Familie bericht in het
Haarlems Dagblad
op 31-12-1891*

OVERLEDEN: 4 Dec
jm. 18 j. Amst. - 22.
Amst. - 24.
51 j. Tiel. - 25.
33 j. Zwolle. - 26.
72 j.
Berlijn j. 24 j.
jm. 18
48 j. Utrecht
73 j. Leuven. -
36 j. - 27. J.
d. 70 j. Amst. -
41 j. Amst. -

1897

Reclamebonnetje wat in de woning door de laatste bewoner is teruggevonden

1901

verkoopt de fabriek aan haar [redacted]

1871-1943

1906

De kleinste veldoven word afgebroken en wordt vervangen door een gedekte ovenen waar nu de restanten van de ovenshuur nog van staan.

1912

Bouw drooghutten

1923

Bericht in De Maasbode op 5-4-1923

1926

Productie gestaakt [redacted] zn. woonde tot dat moment in de woning op het fabrieksterrein.

- 1926 [redacted] huurt De woning en een stuk weiland en start boerenbedrijf.
- 1940 Het industriële gedeelte van de landerijen waarop de twee veldovens, bazen en arbeiderswoningen gaan in eigendom over naar de NV Handelsvereniging Le Gué & Bolle.
(In 1945 gefuseerd met [redacted] [redacted]. [redacted] werd mededirecteur onder de naam NV Handelsvereniging Bolle & [redacted] te Rotterdam.)
[redacted] (1881-†1957) was getrouwd met [redacted], [redacted]
[redacted] en [redacted]
- 1943 Sloop tweede veldoven.
Sloop arbeiderswoningen
Ovenmuren uit schuur gesloopt
[redacted] koopt agrarisch deel.
- 1968 De kapconstructie wordt ontdaan van de ventilatielantaarn. De tuil du Nord pannen worden verwijderd en de kap wordt herdekt met golfplaten.
- 2004 Naam eigenaar(en): [redacted] geboren 1935
[redacted]
- 2005 De status is een schuur met de contouren van de toenmalige overkapte veldoven met aangebouwde stook- en turfschuren. Op basis van deze situatie is een reconstructietekening samengesteld door [redacted]
Het bedrijf is verkocht aan het naastgelegen bedrijf ter uitbreiding van hun activiteiten. [redacted]
[redacted] is de nieuwe eigenaar.

Wat is er over de grote woning te vertellen:

**Interview laatste
bewoner** [redacted]

Toen wij de woning huurden, moesten wij een logeergedeelte reserveren voor KB als deze uit Den Haag kwam kijken. Wij moesten hem dan op het station met paard en wagen ophalen.

**Interview laatste
bewoner** [redacted]

Boven op het dak heeft een bel gezeten. Hiermee werden de werken schafttijden geluid. Ook als de fabrieksbaas moest komen werd de bel gebruikt.

Fotomateriaal IJsseloord op een rij

Deze foto toont het complex nog compleet met de twee veldovens, haaghut, productiegebouwtjes, arbeidershuisjes en de steenbaas woning en de woning van de eigenaar

Situatie in 1936 Achteraanzicht

Situatie in 1982 Vooraanzicht

Situatie in 2004 Vooraanzicht

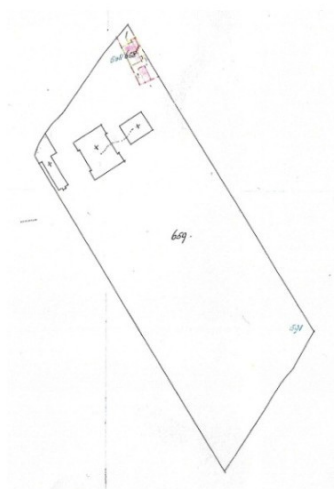
Situatie in 1982 Achteraanzicht

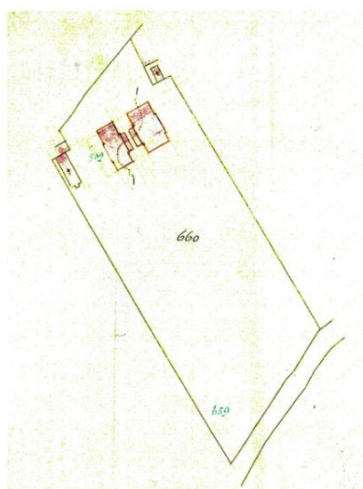
Situatie in 2004 Achteraanzicht

Buitenkant met opening en luifel

Hoe de luifel tussen de twee ovens eruit heeft uitgezien is slechts te raden daar er geen ander afbeeldingen gevonden zijn dan de luchtfoto uit 1936. Daarop lijkt het dat een soort plat dak was wat de ruimte tussen de twee ovens overkapte. Op de kadastertekening van 1906 staan echter twee luifels getekend.

Situatie 1905

Situatie 1906

In Gouderak stond de steenoven Gouderak van [REDACTED]. Deze oven was voorzien van een luifel aan de voorzijde van de oven. Mogelijk dat de luifels van de ovens op IJsseloord van een soortgelijk constructie waren.

*Luifel zoals aangebracht
bij steenplaats Gouderak*

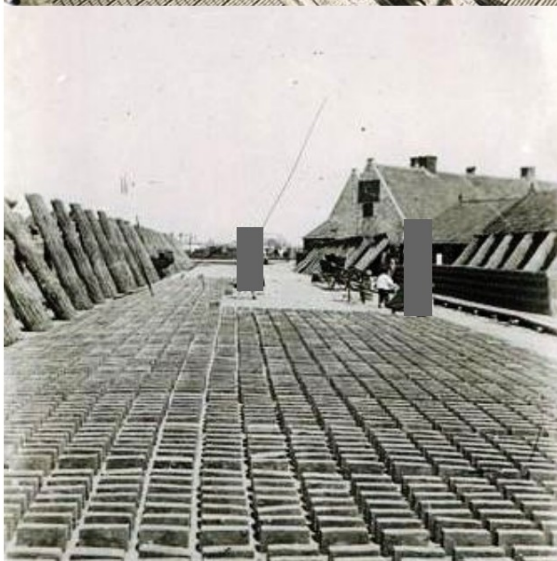
*Bij een vergelijkbare
oven van Brunt in
Woerden was geen
luifel aangebracht*

Voorzijde gedekte veldoven van Brunt te Woerden. Op de voorgrond de steenplaats. Op de rijen baddingen worden de op de baan (uitgevlakte ruimte tussen de rijen baddingen) aangedroogde groenlingen op haag gezet ter verdere droging. Ter voorkoming van te snelle droging door de zon of het natregenen werden de hagen zo nodig afgedekt met rietmatten.

De opgerolde rietmatten staan tegen de op haag gezette groenlingen aan. De baan ligt vol met aandrogende groenlingen.

Let op de ventilatiesleuf in de ovenzetting

De droogbaan

De moddermakers

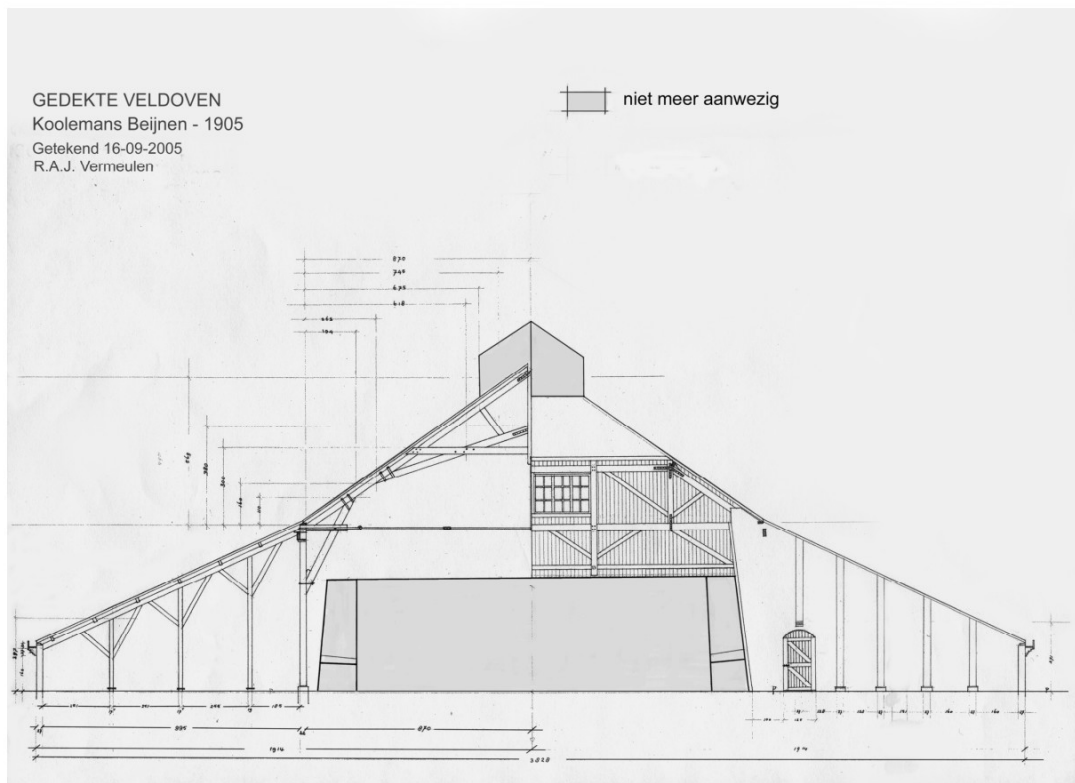

Rauw karren

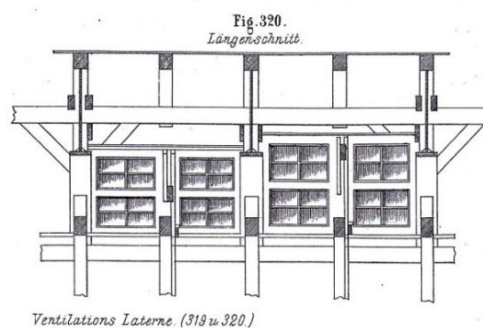

Schepen laden

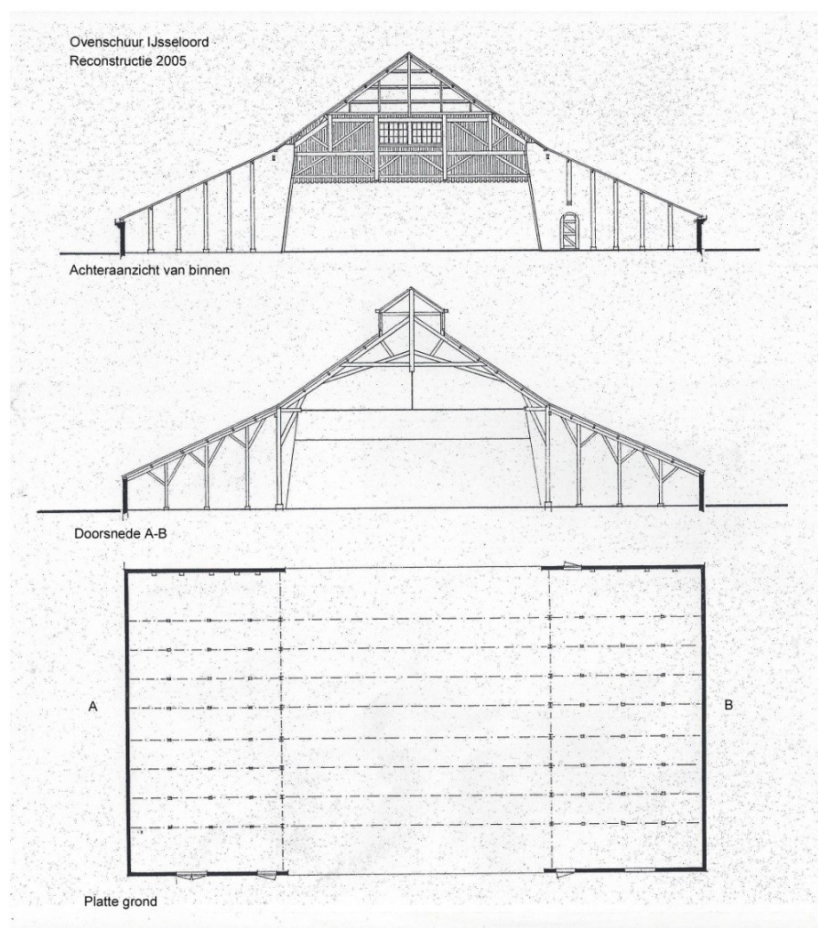
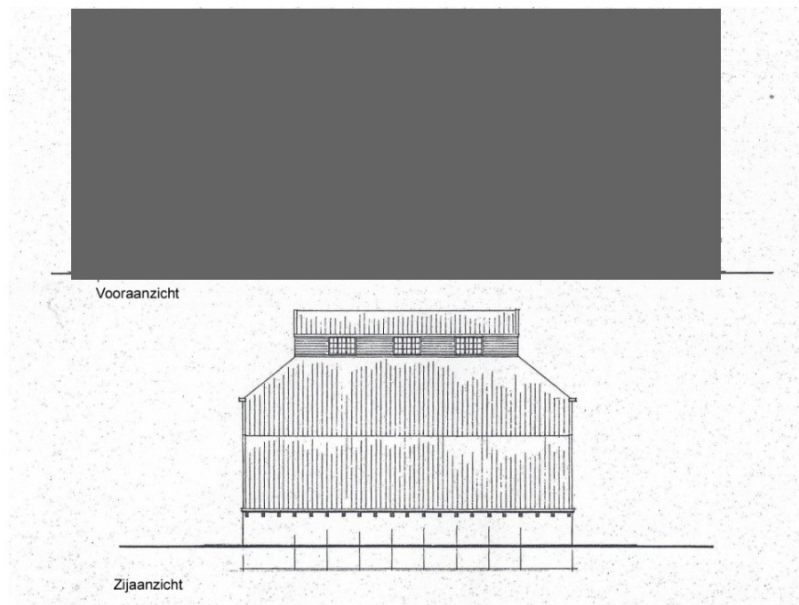
Was het van binnen

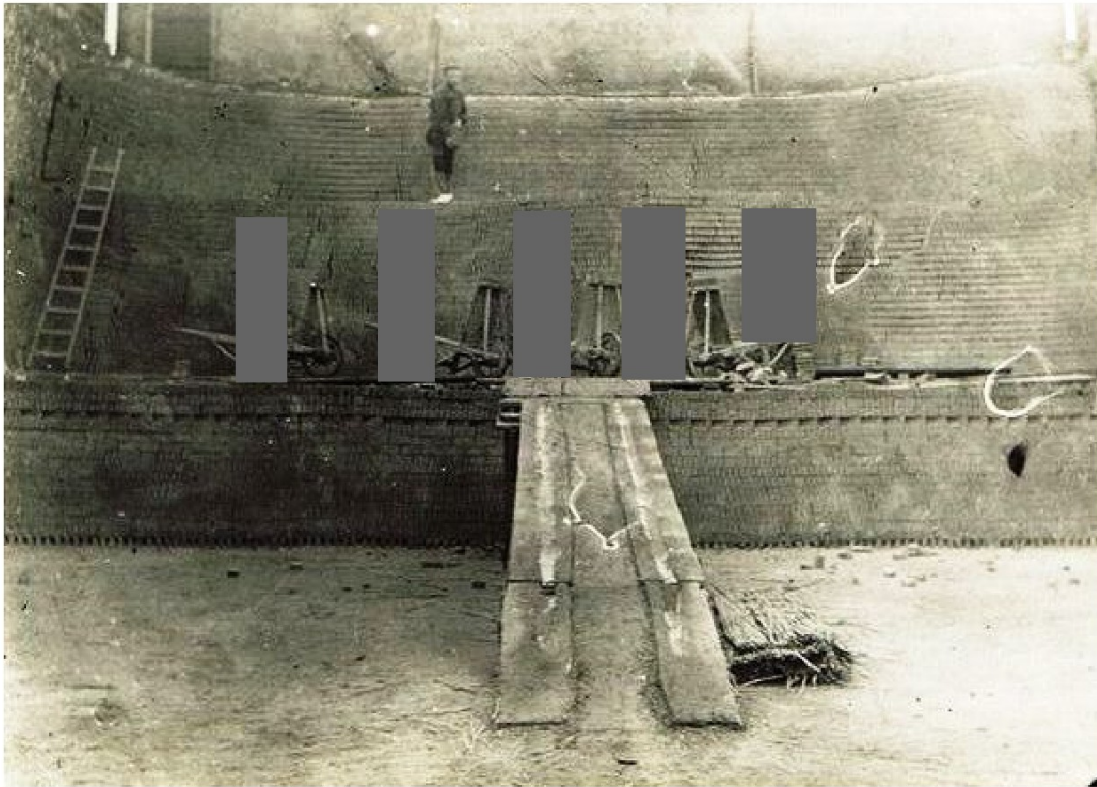

Reconstructietekening 2005

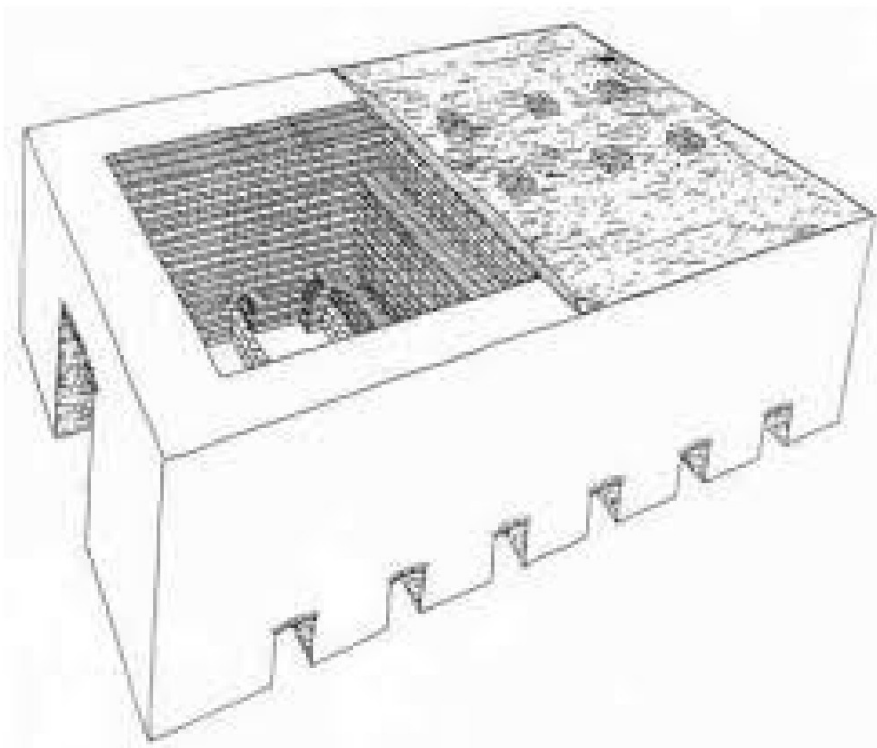

Een constructie
voorbeeld van een
ventilatielantaarn uit
1893 naar

Leegkruien van de gebakken stenen uit de veldoven

*Principe opbouw
Hollandse veldoven*

Tips mogelijkheden/materialen voor museumhoek

Attributen al verzameld op IJsseloord

Vormtafel steenplaats de Volharding te Zuilen

*Reconstructie deel veldoven
Tichelwerk
te Markelo*

Op een inventarislijst vermeld in de verkoopakte van 1867 staan de gereedschappen en hulpmiddelen welke men in die tijd nodig had een steenbakkerij te bedrijven. Hierop staan een aantal goederen welke zich mogelijk lenen voor de inrichting van een museale hoek. Te denken valt aan de volgende spullen: een steen(vorm)tafel, water en zandtobben, waterremmer, (alles in hout uitgevoerd), rietmatten turfmand met turven, steenvormen open en gesloten kruiwagens.

En kleine hoek met een L-vormig deel van de oven (stukje achterwand en een stukje ovenwand met daarin een stookopening.) met daarin een stukje ovenstapeling van de inzet. (zie voorbeeld reconstructie veldoven Markelo)

Een en ander afhankelijk van de daarvoor beschikbare. Van een vormtafel is op eenvoudige wijze een replica te maken. Zie voorbeeld vormtafel op de Volharding in Zuilen

Kleinschalig dingen terug laten komen (geen grote bouwwerken) in de schuur,
dat wat past in galerie-achtige ruimte

Lijst
van
losse gereedschappen, enz.
behorende tot
de steenfabriek IJsseloord, onder Willeskop
verkocht zullen worden den 30 Maart 1867

2 steentafels met eiken bladen	1 formeel voor de monden
2 zandtobben	12 metselprofielen
2 waterbakken	30 profielhaken
2 rijven	3 truffels
2 klauwen	12 vormen moppen
4 schabluischoppen	4 idem drielingen
2 zandschoppen	1 paar aardmakerslaarzen
2 karplanken of wippen	1 spanzaag
4 waterkitten	1 hamer
6 waterremmers	1 boor
2 aardmakersplakken	1 bijtel
2 hoosvaten	2 lantaarns
12 bak- of digtewagens	3 schuitjes in de sloot
21 open- of steenwagens	1 kleikar met tuig
1 oventang	2 praamgangen
1 draaislijpsteen	1 praamspar
2 ovenbomen met priemen	5 ovenkrabbers
3 gooten	1 ton teer
15 schragen	1 teerkwast
1 oprid of April	1 teerpust
2 scheepgangen met ijzeren	1 merkijzer
schoenen, waarvan 1 van 6	2 ovenkleeden
Ned. Ellen en 1 van 10 Ned.	1 hardstenen rolblok voor de
ellen	helft, waarvan de andere helft
90 kruipplanken met banden	behoort aan A. G. Groen,
1 ladder	landbouwer onder Willeskop.
1 bleekers hoosvat	
2 turftrappen	Dek en scheersteen.
7 turfmanden	
12 schooren en sparren	
2 koevoeten	
omstreeks 250 rietmatten (gave)	
4 mortelbakken	
1 draagmouw	

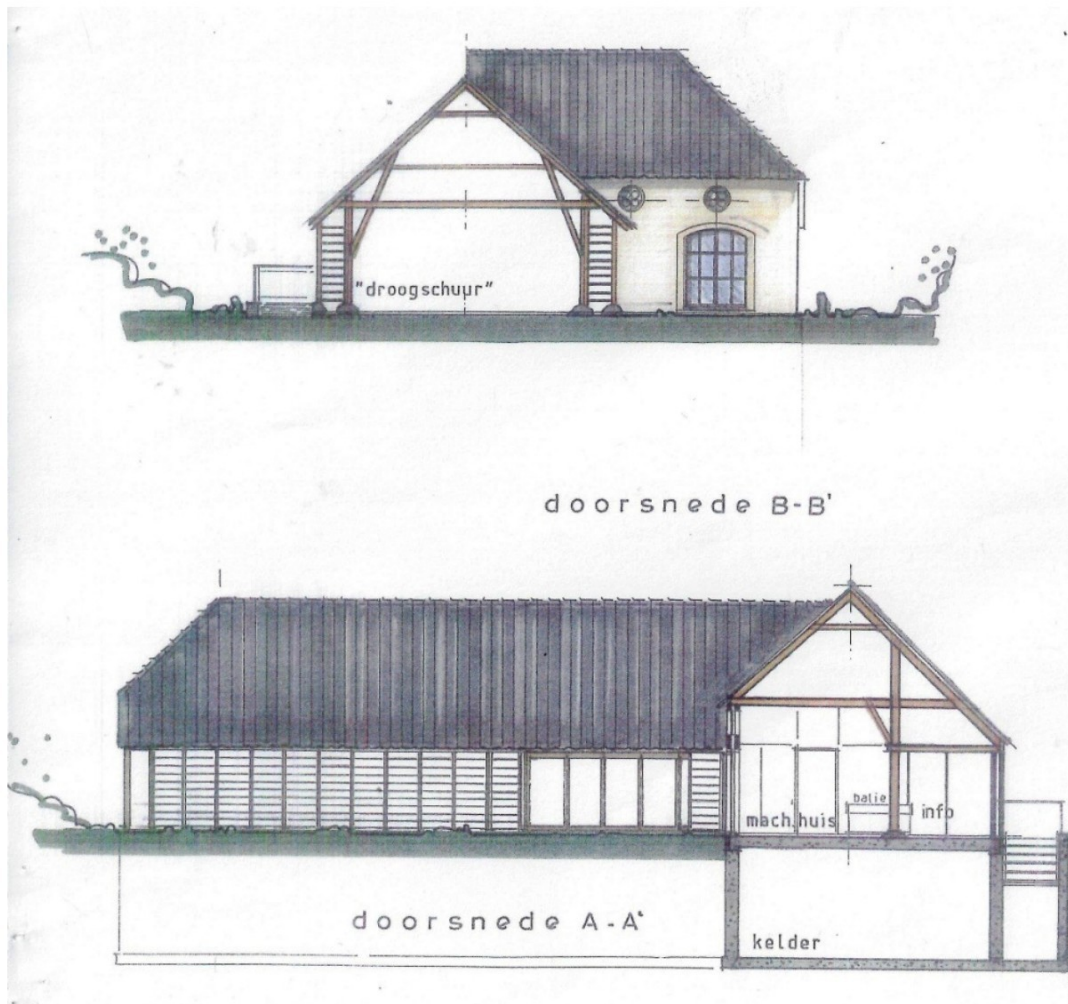
Vormgeving droogloodsen; tips

Droogloodsen steenfabriek De Werklust te Losser

Tot congresruimte ingerichte droogloodsen steenfabriek De Panoven Zevenaer

Ontwerpplan droogloods Markelo

Voor de uiterlijk vormgeving van de paardenloods valt te denken om daar aan de zichtzijde van de oven een droogrekken uiterlijk terug te brengen. In Zevenaar bevindt zich achter de rekken een met glas afgesloten congresruimte. Zie als constructie voorbeeld de ontwerptekeningen van het plan voor een droogloods in Markelo

Tel: 06 - - - - - mail: @ - - - - -